

Vattenfall AB

162 87 STOCKHOLM

Frågor om konkurrensen på elmarknaden

Elmarknaden är en av de marknader som Konkurrensverket har särskilt intresse av att fortlöpande bevaka. Marknaden präglas bl.a. av hög koncentration, ett utbrett samägande av produktionskapacitet samt av att nätmonopol och konkurrensutsatt verksamhet, t.ex. elhandel, i många fall bedrivs integrerat i samma koncern. Dessa omständigheter kan, som Konkurrensverket konstaterat i ett flertal sammanhang, sett ur konkurrenssynpunkt innebära risker.

Branschorganisationen Svensk Energi har i en skrivelse den 24 april 2006 uppmärksammat Konkurrensverket på att det kan finnas konkurrensproblem på elmarknaden som har koppling till prisbildningen i produktions- och handelsleden. I skrivelsen hänvisar Svensk Energi bl.a. till den rapport om förhållandena på elmarknaden som Energimarknadsinspektionen lämnade till regeringen i mars 2006. Av rapporten framgår bl.a. följande.

"Elhandelsföretagen anser det problematiskt att konkurrensen inte sker på lika villkor. Företagen med både produktion och elhandel anses ha möjligheten att använda vinster från produktionssidan för att återta marknadsandelar på elhandelsmarknaden."

Det förekommer även uppgifter om att de företag som äger de svenska kärnkraftsverken har begränsat utbudet av el för att påverka priset på elbörsen Nord Pool.

En samordning mellan företag som innebär att dessa gemensamt vidtar åtgärder för att påverka prissättning eller motverka konkurrens kan strida mot förbuden mot konkurrensbegränsande avtal enligt 6 § konkurrenslagen och art. 81 i EG-fördraget. Om det finns företag som har en dominerande ställning i konkurrenslagens mening i något led av en marknad kan förfaranden som innebär att konkurrenter stängs ute från marknaden vara förbjudna enligt 19 § konkurrenslagen och art. 82 i EG-fördraget.

Konkurrensverket har mot denna bakgrund beslutat att närmare granska om det finns konkurrensproblem på elmarknaden som har koppling till utbudsförhållandena och prisbildningen på elmarknaden.

Konkurrensverket önskar därför svar på följande frågor. Under punkt 10 nedan ges ni möjlighet att i övrigt ge era kommentarer till utbudsförhållandena och prisbildning som enligt er uppfattning kan ha betydelse vid en bedömning av om det förekommer avtal eller förfaranden som kan stå i strid med konkurrensreglernas förbud mot konkurrensbegränsande avtal eller missbruk av en dominerande ställning.

1. a) Ange hur stor del av er elförsäljning som gått via Nord Pool.
b) Ange hur stor del som sålts på annat sätt. Uppgifterna skall delas upp på el som säljs via elhandelsföretag där ni är majoritetsägare, el som sålts till elhandelsföretag som har er som sin huvudleverantör, el som säljs via företag som har partnerskapsavtal med er, el som sålts till övriga elhandelsföretag samt el som sålts direkt till slutkunder.
Uppgifterna i delfrågorna a och b skall omfatta perioden 1 januari 1998 till den 31 maj 2006 samt avse månadsdata.
2. Beskriv prissättningen i er elhandelsverksamhet. Av beskrivningen skall bl.a. er interna prissättning framgå samt vilka marginaler som ni använder er av i olika led och för olika typer av avtal och kunder.
3. Ange vilka företag ni ser som era viktigaste konkurrenter på den svenska och den nordiska elhandelsmarknaden uppdelat på olika kundsegment såsom elintensiv industri, stora respektive små företag, elhandlare samt hushåll.
4. Redogör för hur er koncern fattar beslut om sin totala produktion av el på den svenska marknaden. Av redogörelsen skall framgå i vilka/vilken del av koncernen dessa beslut fattas, vilka personer/positioner som berörs samt hur besluten fattas. Redogör för beslutsprocessen rörande total produktion samt rörande respektive produktionsslag.
5. a) Redogör för produktionsplanering och laddning för samtliga de kärnkraftsföretag i Sverige där ni är eller har varit delägare åren 1998 – 2006. Beskrivningen skall vara uppdelad per år och kärnkraftsreaktor. Redogör särskilt för de förändringar av laddningsnivå som skett. Tidpunkt och mängd (i procent av möjlig laddning) skall framgå av beskrivningen.
b) Redogör, för respektive angivet tillfälle ovan, skälet till förändringen.
c) För de kärnkraftsföretag där ert företag ansvarat för produktionsledningen skall ni även ange hur ni hanterat övriga delägares önskemål om laddning.

Redogör för de fall där det förekommit att delägarna har haft motstridiga eller oförenliga önskemål och beskriv hur situationen hanterats och dokumenterats. Beskrivningen skall vara uppdelad per år och kärnkraftsföretag.

d) I det fall ert företag inte ansvarat för produktionsledningen ange även hur era önskemål om laddning hanteras/hanterats. Beskriv särskilt hur situationen hanterats i de fall delägarna haft motstridiga eller oförenliga önskemål. Beskrivningen skall vara uppdelad per år och kärnkraftsföretag.

6. a) Bifoga de strategidokument, styrelseprotokoll samt övriga beslutsprotokoll som har utgjort underlag för beslut rörande laddningen av samtliga de kärnkraftsreaktorer där ni är eller har varit delägare åren 1998 – 2006.
b) Bifoga även annat beslutsunderlag som använts i samband med dessa beslut, t.ex. promemorior och interna rapporter.
c) Bifoga även samtliga avtal som ligger till grund för eller påverkar samägande och drift av de kärnkraftsföretag där ni har ägarintressen. Avtalen skall bifogas i sin helhet och i nu gällande version samt i de versioner som gällt sedan den 1 januari 1998.
7. a) Redogör utförligt för hur ni tagit ut elkraft ur de kärnkraftsreaktorer ni har eller har haft ägande i under perioden 1 januari 1998 till den 31 maj 2006. Av redogörelsen skall särskilt framgå skillnaden mellan planerad och faktiskt uttagen mängd el. Tidpunkt och mängd skall framgå av beskrivningen.
b) Bifoga uttagskurvor för samtliga år och reaktorer.
Svaren på delfrågorna a och b skall vara uppdelade på respektive kärnkraftsreaktor samt redovisa månadsdata.
8. Redogör för skälen till förändringarna, dvs. när faktiskt uttag avvikit från planerat uttag, för respektive tillfälle som beskrivits ovan. Ange särskilt de fall där förändringar genomförts av annat än rent tekniska eller säkerhetsmässiga skäl. För dessa önskar Konkurrensverket att ni bifogar de beslutsunderlag som använts, t.ex. promemorior och interna rapporter. Bifoga även protokoll från styrelsemöten samt övriga beslutsprotokoll som har haft bäring på besluten.
9. a) Beskriv er elhandelsverksamhet. Av beskrivningen skall särskilt framgå vilka elhandelsföretag ni är helägare av, vilka elhandelsföretag ni är majoritetsägare i, vilka elhandelsföretag ni är minoritetsägare i samt vilka elhandelsföretag som använder er som sin huvudsakliga eller enda leverantör av el.
b) Redogör för hur och från vem de elhandelsföretag, i vilka ni har ägarandelar, köper in den el de säljer.

10. Har ni några andra kommentarer vad gäller elmarknaden som ni anser kan ha betydelse vid en bedömning av om det finns avtal eller förfaranden som kan stå i strid mot konkurrensreglernas förbud mot konkurrensbegränsande avtal eller missbruk av en dominerande ställning?

I det fall fler än ett företag inom koncernen erhållit frågor i detta ärende bör koncernen skicka ett gemensamt svar. Svaren skall dock i relevanta fall redovisas uppdelat per bolag inom koncernen.

Vänligen ange om ni anser att några av de uppgifter ni lämnar bör omfattas av sekretess, och i dessa fall skälen till denna.

Ert svar bör vara Konkurrensverket tillhanda senast den 7 augusti. Svaret skall skickas till Konkurrensverket, 103 85 Stockholm eller till e-postadressen konkurrensverket@kkv.se.

Om ni har några frågor med anledning av denna skrivelse är ni välkomna att kontakta Marie Römpötti på telefon 08-700 15 29 (veckorna 28 – 29), Thomas Sundqvist på telefon 08-700 15 13 (veckorna 25 – 27 samt vecka 31) eller Christian Berger 08-700 16 55 (vecka 30).

Göran Karreskog

Marie Römpötti

Bilaga: Kopia av Svensk Energis skrivelse